

VI stručno-naučni skup sa međunarodnim učešćem
„AKTUELNOSTI U EDUKACIJI I REHABILITACIJI
OSOBA SA SMETNJAMA U RAZVOJU“

VI Scientific Conference with International Participation
„ACTUALITIES IN EDUCATION AND REHABILITATION
OF PERSONS WITH DISABILITIES“

Beograd, 25-26. maj 2019. godine

ZBORNİK REZİMEA BOOK OF ABSTRACTS

Beograd, 2019

VI stručno-naučni skup sa međunarodnim učešćem
„AKTUELNOSTI U EDUKACIJI I REHABILITACIJI OSOBA SA
SMETNJAMA U RAZVOJU”

VI Scientific Conference with International Participation
"ACTUALITIES IN EDUCATION AND REHABILITATION OF
PERSONS WITH DISABILITIES"

Beograd, 25-26. maj 2019. godine / Belgrade, May 25-26, 2019

ZBORNİK REZİMEA
BOOK OF ABSTRACTS

Beograd, 2019. / Belgrade, 2019

„AKTUELNOSTI U EDUKACIJI I REHABILITACIJI OSOBA SA SMETNJAMA U RAZVOJU“
"ACTUALITIES IN EDUCATION AND REHABILITATION OF PERSONS WITH DISABILITIES"

Zbornik rezimea / Book of Abstracts

Izdavač / Publisher:

Resursni centar za specijalnu edukaciju / Resource Center for Special Education

Za izdavača / For Publisher:

prof. dr Goran Nedović / PhD Goran Nedović, Professor

Urednici / Editors:

Ivana Sretenović & dr Srećko Potić / Ivana Sretenović & PhD Srećko Potić

Recenzent / Reviewer:

prof. dr Goran Nedović / PhD Goran Nedović, Professor

Tehnički urednik / Technical Editor:

Biljana Krasić

Dizajn korica / Cover Design:

mr Boris Petrović / MA Boris Petrović

Štampa / Processing and Printing:

BIG Štampa

Tiraž / Circulation:

200

ISBN 978-86-89713-06-0

VI stručno-naučni skup sa međunarodnim učešćem
„AKTUELNOSTI U EDUKACIJI I REHABILITACIJI OSOBA SA
SMETNJAMA U RAZVOJU”

VI Scientific Conference with International Participation
"ACTUALITIES IN EDUCATION AND REHABILITATION OF
PERSONS WITH DISABILITIES"

Beograd, 25-26. maj 2019. godine / Belgrade, May 25-26, 2019

Organizatori / Organizers:

- Resursni centar za specijalnu edukaciju, Beograd / Resource Center for Special Education, Belgrade
- Asocijacija za kognitivnu neurorehabilitaciju, Beograd / Association for Cognitive Neurorehabilitation, Belgrade

Programski odbor:

- PHD GORAN NEDOVIĆ, PROFESSOR, University in Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation, Belgrade, Serbia
- PHD BRYAN McCORMICK, PROFESSOR, Temple University – College of Public Health, Philadelphia, USA
- PHD FADILJ EMINOVIĆ, Associate Professor, University in Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation, Belgrade, Serbia
- PHD SHAY DAWSON, ASSISTANT PROFESSOR, Central Michigan University – College of Education and Human Services, Mt. Pleasant, USA
- PHD SINIŠA RISTIĆ, PROFESSOR, University of East Sarajevo – Faculty of Medicine, Foča, Bosnia and Herzegovina
- PHD NEBOJŠA MACANOVIĆ, ASSOCIATE PROFESSOR, University of Banja Luka – Faculty of Political Science, Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
- PHD MIRJANA ĐORĐEVIĆ, ASSISTANT PROFESSOR, University in Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation, Belgrade, Serbia
- PHD SREĆKO POTIĆ, High Medical College of Professional Studies „Milutin Milanković”, Belgrade, Serbia

- PHD ALEXANDR YAKOVLEVICH NAZARKIN, CJSC Institute of Clinical Rehabilitology, Tula, Russian Federation
- PHD MILENA MILIĆEVIĆ, RESEARCH FELLOW, Institute of Criminological and Sociological Research, Belgrade, Serbia
- PHD MARIJA ZULIĆ, Da Vinci Grammar School, Primary School and Kindergarten, Dolní Břežany, Czech Republic
- MS LORI ANN ELDRIDGE, GRADUATE ASSISTANT, Indiana University – School of Public Health, Bloomington, USA

Organizacioni odbor:

- Goran Nedović, Belgrade, Chair
- Ivana Sretenović, Belgrade, Secretary General
- Lori Ann Eldridge, Bloomington
- Miloš Šapić, Belgrade
- Milka Milovanović Minić, Belgrade
- Alexandr Yakovlevich Nazarkin, Tula
- Siniša Ristić, Foča
- Marija Zulić, Prague
- Nebojša Macanović, Banja Luka
- Mirjana Đorđević, Belgrade
- Muljaim Kačka, Prizren
- Dejan Likić, Belgrade
- Srećko Potić, Belgrade

IZGOVOR GLASOVA, FONEMSKI SLUH I VEŠTINA STVARANJA POJMOVA KOD DECE PRVOG RAZREDA

Slavica Golubović*, Bojana Balić, Nevena Ječmenica

Univerzitet u Beogradu - Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju,
Beograd, Srbija

Dislalija je, prema Golubović (1997, 1998, 2003, 2007, 2012, 2016) poremećaj izgovora glasova u deteta/osobe s normalnim fiziološkim sluhom, normalnom inervacijom govornih organa, normalnim intelektualnim sposobnostima i normalnom razvijenošću ostalih jezičkih sposobnosti. Cilj ovog istraživanja je da se utvrde sposobnosti oralne praksije, artikulacione sposobnosti, fonemski sluh i veština stvaranja pojmova kod dece prvog razreda. U istraživanje je uključeno 60 dece, uzrasta između sedam i osam godina. Za procenu sposobnosti dece korišćeni su sledeći merni instrumenti: Globalni artikulacioni test i Test za ispitivanje razlikovanja fonema (Kostić, Vladislavljević, & Popović, 1983), Test oralne praksije (Radičević & Stevanković, 1992) i subtest br. 9 „Veština stvaranja pojmova” (AKADIA test razvojnih sposobnosti, Atkinson, Johnston, & Lindsay, 1972).

Rezultati istraživanja su pokazali da sva deca iz uzorka pravilno izgovaraju od 24 do 29 glasova srpskog jezika, pri čemu su distorzije utvrđene kod 11 glasova (C, Ć, Đ, Č, Dž, S, Š, Ž, R, L i Lj), dok su supstitucije utvrđene kod devet glasova (Ć, Đ, Č, Dž, Š, Ž, R, L i Lj). Na zadacima oralne praksije deca su u proseku bila uspešna na 18 od 21 zadatka, dok su na zadacima fonemskog sluha najčešće nepravilno diskriminisala fonemske parove I-U i Z-Ž. Na zadacima veštine stvaranja pojmova deca su bila uspešna na prosečno 14 od 20 zadataka, pri čemu 8,33% dece zahteva tretman razvoja nekih elemenata jezičkih sposobnosti (odstupanje za dve i više SD). Komparacijom postignuća dečaka i devojčica nisu utvrđene statistički značajne razlike na zadacima procene nekih karakteristika govornih i jezičkih sposobnosti ($p > 0,05$).

Ključne reči: izgovor glasova, dislalija, fonemski sluh, jezičke sposobnosti

* Rad je proistekao iz projekta IO 178027 (2011-2019) čiju realizaciju finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.